

Koolihinded määravad edasist elusaatust

Õpilased ootavad õpetajailt suuremat õiglust

MATTI MARTINSON

Rahumäe Põhikooli direktor

ANNIKA TALLO

koolipsühholoog

Hinded on elulise tähtsusega, sest need võivad inimese edasise saatuse ära otsustada, leidsid Tallinna Rahumäe põhikooli lõpuklassi õpilased. Neil paluti avaldada oma arvamust hindamise, hinnete ja hinnangute andmise kohta.

Enamik Rahumäe põhikooli noori pidas hinnete panemist koolis vajalikuks ja võrdles neid numbroid töötasuga. Samas tundsid nad puudust selgitustest, mida õpetaja võiks hindele lisada. Paljud märkisid, et hinnang on oluline just kehvamate tulemuste puhul.

Samas ei pooldanud enamik õpilasi numbrilistest hinnetest loobumist: "Ainult suulisest hinnangust ei piisa, sest üks osa õpilastest võtaks siis õppimist vabamalt kui praegu"; "Hinne sunnib rohkem pingutama, sest see on nagu töötasu, mis väljendub ju ka numbrites."

Mõned seostasid hinde töö tulemuse ja hinnangu tehtud tööga: "Hinne näitab vähemalt enamikul juhtudel, kui tark või kaval sa oled; hinnang aga hoopis seda, kui palju oled edasi arenenud."

Kolme ei tohiks kinkida

Kõige rohkem segadust ja pahameelt tekitas hinne "kolm": "Näiteks, üks saab "kolme", mis on peaaegu "kaks". Ta pole üldse pingutanud. Teine käib kõik tunnind kohal, aga saab tähtsa kontrolltöö "kolme". Olugi, et ülejäänud hinded on "neljad", tuleb tunnistusele ikkagi "rahuldav"."

Ebaausaks peeti "kolme" kinki-

Õpilased on harjunud hindeid töötasuks pidama.

RAIGO PAJULA

mist kahemeestele veerandi lõpus. "On õpilasi, kes tunnis kaasa ei tööta, aga kui veerandi lõpp käes, siis tulevad ja tahavad "kolme" saada. Mõnel neljalisel õpilasel juhtus aga "kolm" kogemata sisse. Nendel "kolmedel" on ju vahe sees!"

Lahendusena pakkusid õpilased välja hindamist kümne palli süsteemis: "Siis saaks teada ka seda, kas oled keskmine, üle või alla keskmise. Praegu näitab õpilase keskmist taset vaid "rahuldav", mis võib olla üsna "nelja" lähedal või peaaegu et "kaks"."

Paljud märkisid, et hinnet mõjutab suuresti ka õpilase maine, seda eriti, kui vastus pole just täiuslik ja kindlat "viit" väärt – siis tuleb mängu õpetaja tuju, tema suhtumine konkreetseesse õpilasse vms. "Juhtub sedagi, et hinnatakse näo, mitte teadmiste ja võimete järgi. Isegi ühe

ja sama vastuse eest pannakse õpilastele nii erinevaid hindeid nagu "viis" ja "kolm", kirjeldati olukorda.

Õpetaja tuju küüsis

Hinne võib olla õpetajale ka vahendiks näidata oma võimu või valada välja halba tuju: "Mõnel õpetajal on eraelu korrast ära ja siis tuleb seda klassi ette välja elama."

Kindlasti avaldavad hindamisel teatud mõju õpilase eelmised hinded ja õpetaja eelarvamused: "Üsna tavaline on see, et peadesse õpilastesse suhtutakse eelistavalt. Nendele tul-lakse vastu ega panda kehva hinnet, sest on harjutud nende hea mainega. Samal ajal kehvale õpilasele tihti-peale ei tahetagi head hinnet panna."

"Üks õpetaja on mulle vihjanud, et

kuidas vene laps, kes õppis seitse aastat vene koolis, võib nii hästi õpida eesti koolis – see on võimatu. See õpetaja ei pane mulle kunagi tugevat "viit", isegi kui ma olen seda väärt," kirjutas üks õpilane.

Õpilased taunisid alandamist hindamise kaudu: "Ei tohiks näkku öelda, et oled laisk ja lohakas, vaid selgitada, miks said vastava hinde".

Eriti alandavaks peeti võrdlemist teistega: "Sisendatakse kogu aeg, et sa ei õpi nii hästi nagu sinu pinginaaber, ei võta temast eeskuju. Pigem peaks julgustama."

Hinne unustamise eest

Mida üldse võiks ja mida ei tohiks hinnata? Kas õpilase käitumist, suhtumist, tunnis kaasa töötamist, koduste tööde tegemist peaks või vastupidi, just ei tohiks arvestada hinde panemisel? Kas on normaalne, et hinnet mõjutab töö välimus, nõuetest (mitte)kinnipidamine?

Selles osas läksid õpilaste arvamused lahku. Osa pidas veerandihinde panemisel vajalikuks arvestada ka seda, kuidas õpilane on kaasa töötanud. Osa leidis koguni, et teadmisi ja tunnis kaasa töötamist tuleb hinnata eraldi hindega. Kuid oli neidki, kes toonitasid, et oleks tore, kui õpetaja ei paneks hinnet käitumise järgi.

Kui osa õpilasi leidis, et "kahtesid" võib panna ka koduse töö tegemata jätmise eest, siis teised olid otustavalt selle vastu.

"Paljud õpetajad arvestavad hinde juures välimust ja suhtumist. Ei tohiks panna "kahte", kui töö on maha ununenud või paberile kirjutatud," leidsid ühed. Ent oli neidki, kes arvasid, et hinde panekul peaks rohkem tähelepanu pöörama sellele, kui palju on õpilane vaeva näinud.